

Burmistrz Miasta i Gminy Pelplin

DANE TELEADRESOWE

Plac Grunwaldzki 4
83-130 Pelplin
tel.: (58) 536-12-61 do 63
fax: (58) 536-14-64
e-mail: burmistrz@pelplin.pl
www.pelplin.pl

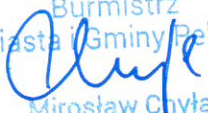
Pelplin, 06 maja 2024 r.

RSP.0002.4.2024

Pan Jakub Zieliński
Przewodniczący Rady Miejskiej w Pelplinie

Realizując zapis Uchwały Nr LXIII/517/23 Rady Miejskiej w Pelplinie z dnia 21 grudnia 2023 r. w sprawie planu pracy Rady Miejskiej w Pelplinie na 2024 r., Burmistrz Miasta i Gminy Pelplin w załączeniu przedstawia informację dotyczącą *Realizacji zadań z zakresu opieki nad dziećmi do lat 3 Gminie Pelplin za 2023 rok*. Dane zostały opracowane na podstawie sprawozdania resortowego z wykonania zadań z zakresu opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 za 2023 rok przekazywanego corocznie Wojewodzie Pomorskiemu w postaci elektronicznej za pośrednictwem systemu teleinformatycznego Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS).

Z poważaniem,

Burmistrz
Miasta i Gminy Pelplin

Mirosław Chyła

Załączniki:

Opracowanie „Informacja na temat realizacji zadań z zakresu opieki nad dziećmi do lat 3 Gminie Pelplin za 2023 rok” (stron 13)

Otrzymują:

1. Adresat,
2. a/a.
Wyk. AR

Gmina Pelplin

DANE TELEADRESOWE

Plac Grunwaldzki 4
83-130 Pelplin
tel.: (58) 536-12-61 do 63
fax: (58) 536-14-64
e-mail: urzad@pelplin.pl
www.pelplin.pl

INFORMACJA NA TEMAT REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU OPIEKI NAD DZIEĆMI DO LAT 3 W GMINIE PELPLIN ZA 2023 ROK

Pelplin, dn. 6 maja 2024 r.

SPIS TREŚCI:

Wstęp	str. 3
1. Żłobek jako jedna z form opieki nad małymi dziećmi	str. 3
2. Prowadzenie rejestru żłobków i klubów dziecięcych na terenie Gminy Pelplin	str. 4
3. Nadzór i odpowiedzialność za realizację zadań wynikających z ustawy.....	str. 5
4. Sprawozdanie rzeczowo – finansowe Gminy Pelplin za 2023 rok	str. 6
5. Resortowy program rozwoju instytucji oraz udział Gminy Pelplin w Programie Maluch+	str. 8
6. Finansowanie zadań z zakresu opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 z uwzględnieniem Rodzinnego Kapitału Opiekuńczego i dofinansowania do pobytu dziecka w żłobku	str. 10
Podsumowanie.....	str. 12

WSTĘP

Kwestię opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 reguluje ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2024 r. poz. 338) oraz akty wykonawcze do tej ustawy. Opieka nad dziećmi w wieku do lat 3 może być organizowana w formie żłobka lub klubu dziecięcego, a także sprawowana przez dziennego opiekuna oraz nianię.

W ramach opieki realizowane są funkcje: opiekuńcza, wychowawcza oraz edukacyjna.

Opieka nad dzieckiem może być sprawowana do ukończenia roku szkolnego, w którym dziecko ukończy 3 rok życia lub w przypadku gdy niemożliwe lub utrudnione jest objęcie dziecka wychowaniem przedszkolnym – 4 rok życia.

Zgodnie z art. 26 w/w ustawy prowadzenie żłobka lub klubu dziecięcego jest działalnością regulowaną w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236) i wymaga wpisu do prowadzonego przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta rejestru żłobków i klubów dziecięcych.

Do rejestru żłobków i klubów dziecięcych mogą zostać wpisane tylko te żłobki i kluby dziecięce, które spełniają standardy określone w ustawie. Podobnie, do wykazu dziennych opiekunów mogą zostać wpisane jedynie osoby spełniające wymogi ustawy.

1. Żłobek jako jedna z form opieki nad małymi dziećmi

Opieka w żłobku jest sprawowana nad dziećmi w wieku od ukończenia 20. tygodnia życia do końca roku szkolnego, w którym dziecko ukończy 3. rok życia lub w przypadku gdy niemożliwe lub utrudnione jest objęcie dziecka wychowaniem przedszkolnym - 4. rok życia. Opieka żłobka obejmuje do 10 godzin dziennie względem każdego dziecka (w szczególnie uzasadnionych przypadkach wymiar ten może być, na wniosek rodzica dziecka, wydłużony za dodatkową opłatą).

Żłobki mogą tworzyć jednostki samorządu terytorialnego (zwane jst) tj. gminy, powiaty, województwa oraz instytucje publiczne, osoby fizyczne, osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej.

W żłobku zapewnia się dziecku opiekę w warunkach bytowych zbliżonych do warunków domowych. Do zadań żłobka należy zagwarantowanie dziecku właściwej opieki pielęgnacyjnej oraz edukacyjnej przez prowadzenie zajęć zabawowych z elementami edukacji, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb dziecka oraz prowadzenie zajęć opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych, uwzględniających rozwój psychomotoryczny dziecka, właściwych do wieku dziecka.

Żłobek zapewnia przebywającym w nim dzieciom wyżywienie zgodne z wymaganiami dla danej grupy wiekowej wynikającymi z aktualnych norm żywienia dla populacji, opracowywanych

przez Instytut Żywności i Żywienia im. prof. dr med. Aleksandra Szczygła w Warszawie (od 1 dnia lutego 2020 r. w strukturach Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego - Państwowego Zakładu Higieny).

W żłobku jeden opiekun może sprawować opiekę nad maksymalnie ośmiorgiem dzieci, a w przypadku gdy w grupie znajduje się dziecko niepełnosprawne, dziecko wymagające szczególnej opieki lub dziecko, które nie ukończyło pierwszego roku życia – maksymalnie nad pięciorgiem dzieci. Ponadto w żłobku, do którego uczęszcza więcej niż dwadzieścioro dzieci, zatrudnia się przynajmniej jedną pielęgniarkę lub położną.

W lokalu, w którym tworzony i prowadzony jest żłobek, wymagane jest jedno pomieszczenie przeznaczone na pobyt dzieci, przy czym należy zapewnić dzieciom miejsce do odpoczynku. Powierzchnia pomieszczenia przeznaczonego na zbiorowy pobyt od 3 do 5 dzieci wynosi co najmniej 16 m². W przypadku liczby dzieci większej niż 5 powierzchnia pomieszczenia ulega odpowiedniemu zwiększeniu na każde kolejne dziecko, z tym że o co najmniej 2 m², jeżeli czas pobytu dziecka nie przekracza 5 godzin dziennie i co najmniej 2,5 m², jeżeli czas pobytu dziecka przekracza 5 godzin dziennie.

2. Prowadzenie rejestru żłobków i klubów dziecięcych na terenie Gminy Pelplin

Zgodnie z rejestrem żłobków i klubów dziecięcych dostępnym pod adresem: <https://rejestrzlobkow.mpips.gov.pl/app/index.html>, obecnie na terenie Gminy Pelplin funkcjonują trzy publiczne żłobki, dysponujące 50 miejscami dla dzieci do lat 3.

W Gminie Pelplin nie funkcjonują żłobki niepubliczne.

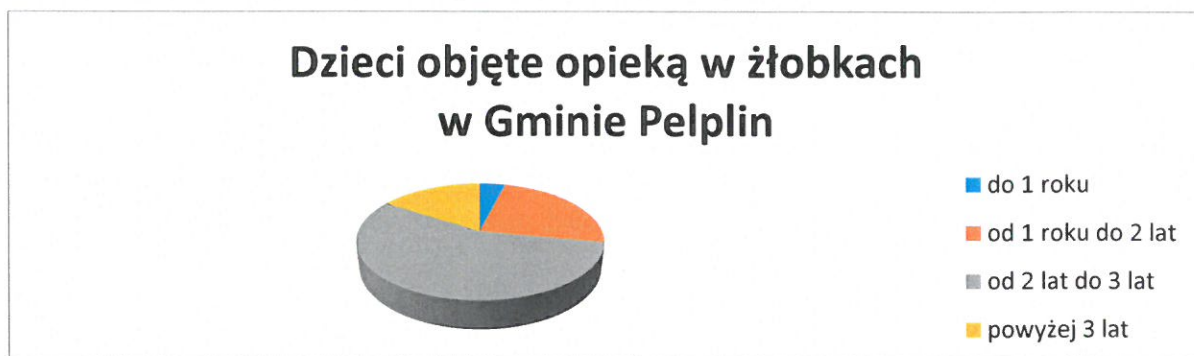
Aktualny stan żłobków w Gminie Pelplin przedstawia poniższa tabela

Numer wpisu i nr pozycji rejestru	Data wpisu	Miejsce prowadzenia żłobka lub klubu dziecięcego	Forma organizacyjna opieki i jej nazwa	Numer NIP	Numer REGON	Liczba miejsc
1/2015 7973/Z	03.09.2015 r.	ul. Sambora 5a, 83-130 Pelplin	Żłobek „Lolek”	5932599564	361978246	20
1/2016 8822/Z	21.10.2016 r.	ul. Kościuszki 12a, 83-130 Pelplin	Żłobek „Kostek”	5932604733	365086131	15
1/2018 10832/Z	14.03.2018 r.	ul. Pocztowa 4, Rudno, 83-130 Pelplin	Żłobek „Heniek”	5932612052	369032942	15

W gminnym rejestrze nie wykazano dziennych opiekunów ani klubów dziecięcych, z uwagi na fakt, że te formy opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 nie funkcjonują na terenie Gminy Pelplin.

Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach na terenie Gminy Pelplin według wieku w 2023 r.

przedstawia poniższe zestawienie graficzne

Opieką objęto łącznie 50 dzieci:

- 18 dziewczynek (w tym 2 w wieku do 1 roku, 3 od 1 roku do 2 lat, 10 od 2 lat do 3 lat oraz 3 w wieku powyżej 3 lat);
- 32 chłopców (w tym 9 od 1 roku do 2 lat, 18 od 2 lat do 3 lat oraz 5 w wieku powyżej 3 lat).

3. Nadzór i odpowiedzialność za realizację zadań wynikających z ustawy

Zadania z zakresu opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 są zadaniem własnym gminy. Omawiana ustawa nakłada na gminę dwa rodzaje zadań własnych: obligatoryjne i fakultatywne (realizowane w takim zakresie, w jakim jest to możliwe ze względu na środki posiadane w budżecie oraz lokalne potrzeby).

Zadania obligatoryjne gminy w zakresie organizacji i funkcjonowania opieki nad małymi dziećmi obejmują:

- 1) nadzór nad żłobkami, klubami dziecięcymi oraz dziennymi opiekunami w zakresie warunków i jakości świadczonej opieki, a także zgodności danych zawartych w rejestrze lub wykazie ze stanem faktycznym oraz wywiązywanie się podmiotów prowadzących żłobki i kluby dziecięce oraz zatrudniających dziennych opiekunów z obowiązku sporządzania

- i przekazywania sprawozdań, a także wywiązywania się z obowiązku obniżenia opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna w związku z otrzymaniem dofinansowania, o którym mowa w art. 64c ustawy;
- 2) wydawanie opinii potwierdzającej spełnienie wymagań sanitarno-lokalowych w przypadku klubów dziecięcych;
 - 3) udzielanie wyjaśnień oraz przekazywanie wytycznych w sprawie warunków sanitarno-lokalowych, jakie musi spełniać lokal, w którym ma być prowadzony żłobek lub klub dziecięcy;
 - 4) ustalanie przez radę gminy, w drodze uchwały, maksymalnej wysokości opłaty za pobyt dziecka w żłobku lub klubie dziecięcym utworzonym przez gminę albo u dziennego opiekuna zatrudnionego przez gminę oraz maksymalną wysokość opłaty za wyżywienie (odpowiednio, do zadań rady powiatu lub sejmiku województwa należy ustalanie w drodze uchwały maksymalnej wysokości opłaty za pobyt dziecka i jego wyżywienie w instytucjach opieki prowadzonych przez te jednostki);
 - 5) prowadzenie rejestru żłobków i klubów dziecięcych;
 - 6) prowadzenie wykazu podmiotów zatrudniających dziennych opiekunów oraz dziennych opiekunów przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta;
 - 7) realizację obowiązku sprawozdawczego.

Natomiast zadania fakultatywne gmin w zakresie opieki nad małymi dziećmi są następujące:

- 1) przeprowadzanie, przed dokonaniem wpisu do wykazu dziennych opiekunów oraz podmiotów zatrudniających dziennych opiekunów, wizytacji lokalu, w którym sprawowana będzie opieka przez dziennego opiekuna;
- 2) zlecenie organizacji opieki nad dziećmi;
- 3) określanie przez radę gminy, w drodze uchwały, warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od ponoszenia opłat;
- 4) podejmowanie przez radę gminy uchwały w sprawie wysokości i zasad ustalania oraz rozliczania dotacji celowej dla podmiotów prowadzących żłobek lub klub dziecięcy, lub zatrudniających dziennych opiekunów, na każde dziecko objęte opieką w żłobku, klubie dziecięcym lub przez dziennego opiekuna.

4. Sprawozdanie rzeczowo-finansowe Gminy Pelplin za 2023 rok

Podmioty prowadzące żłobki na podstawie art. 64 ust. 1 ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2024 r. poz. 338) są zobowiązane do sporządzania sprawozdań z zakresu opieki nad dziećmi wieku do lat 3. Zgodnie z art. 64 ust. 5 w/w ustawy „*podmioty inne niż gmina prowadzące żłobki lub kluby dziecięce, zatrudniające dziennego opiekuna oraz osoby, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1, przekazują właściwej gminie sprawozdania za okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia – w terminie do dnia 31 stycznia roku następnego. Gmina przekazuje wojewodzie sprawozdania z zakresu sprawowanej przez siebie opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 za okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia oraz zbiorcze sprawozdania z zakresu opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 organizowanej przez podmioty inne niż gmina – w terminie do dnia 14 lutego każdego roku*”.

Każdy z trzech żłobków funkcjonujących w Gminie Pelplin złożył sprawozdanie z działalności instytucji za rok ubiegły na formularzu RKZ-4. Na podstawie zebranych danych utworzono zbiorcze sprawozdanie roczne z działalności żłobków, które zostało przekazane wojewodzie w postaci elektronicznej za pośrednictwem systemu teleinformatycznego Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS). Następnie wojewoda przekazuje sprawozdanie do właściwego ministra.

W sprawozdaniach sporządzanych przez żłobki przekazywane są następujące dane:

1. dane identyfikacyjne instytucji (forma organizacyjna opieki, nazwa, adres);
2. dzienny czas pracy;
3. informacja czy instytucja mieści się w jednym budynku z przedszkolami lub innymi formami wychowania przedszkolnego;
4. informacja czy żłobek (...) funkcjonuje jako przyzakładowa instytucja opieki nad dziećmi w wieku do lat 3;
5. informacja o zorganizowaniu wspólnej obsługi administracyjnej, finansowej i organizacyjnej żłobków, klubów dziecięcych lub ich zespołów, w tym informacja o wykonywaniu tej obsługi przez jednostki, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe;
6. łączna liczba dni pobytu wszystkich dzieci przebywających w placówce w roku sprawozdawczym;
7. liczba osób zatrudnionych w żłobku lub klubie dziecięcym według stanowiska pracy (w tym liczba wolontariuszy i pielęgniarek);
8. liczba etatów (w tym na stanowisku opiekuna, pielęgniarki);
9. liczba dzieci z uwzględnieniem informacji o ich wieku i płci;
10. liczba dzieci niepełnosprawnych lub wymagających szczególnej opieki;
11. informacja o niezaspokojonym zapotrzebowaniu na miejsce opieki w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna;
12. wysokość otrzymywanych dotacji ze środków publicznych, w tym ze środków Unii Europejskiej, na jedno dziecko;
13. wysokość wydatków ponoszonych przez jednostki samorządu terytorialnego i instytucje publiczne.

Zbiorcze sprawozdanie z wykonywania zadań z zakresu opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 zostało złożone przez Gminę Pelplin w ustawowym terminie. Przekazane sprawozdanie zawierało informacje zawarte poniżej:

Liczba żłobków prowadzonych przez gminę	3
Liczba miejsc w żłobkach prowadzonych przez gminę	50
Liczba dzieci zapisanych do żłobków prowadzonych przez gminę	50
Liczba dzieci niepełnosprawnych lub wymagających szczególnej opieki	0
Liczba osobodni pobytu dzieci w żłobku	7842
Liczba żłobków, których dzienny czas pracy wynosi: powyżej 7 godzin do 10 godzin	3

Liczba żłobków, w których godzinowa opłata za pobyt znajduje się w przedziałach: od 1,15 zł do 3,00 zł	3
Liczba żłobków, w których dzienna opłata za wyżywienie znajduje się w przedziale: powyżej 10 zł	3
Liczba żłobków, które udzielają zniżek z tytułu wielodzietności	3
Liczba osób zatrudnionych na ostatni dzień okresu sprawozdawczego	21
Liczba osób zatrudnionych na ostatni dzień okresu sprawozdawczego na stanowisku opiekuna	11
Liczba osób zatrudnionych na ostatni dzień okresu sprawozdawczego, w przeliczeniu na etaty	12,40
Liczba osób zatrudnionych na ostatni dzień okresu sprawozdawczego, w przeliczeniu na etaty na stanowisku opiekuna	7
Niezaspokojone zapotrzebowanie ogółem	17
Niezaspokojone zapotrzebowanie w tym z listy rezerwowych	14
Niezaspokojone zapotrzebowanie z informacji z innych źródeł	3
Liczba żłobków, które mieszczą się w jednym budynku z przedszkolami lub innymi formami wychowania przedszkolnego	1
Wysokość wydatków ponoszonych przez jst na żłobki prowadzone przez te jednostki	1.182.058 zł
Rzeczywista liczba dzieci	50
Liczba żłobków, które zorganizowały wspólną obsługę administracyjną, finansową i organizacyjną żłobków, klubów dziecięcych lub innych zespołów	1

5. Resortowy program rozwoju instytucji oraz udział Gminy Pelplin w Programie Maluch+

Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej we współpracy z wojewodami realizuje program „Maluch+”. Pierwsza edycja resortowego programu rozwoju instytucji i opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „Maluch+” została ogłoszona w 2011 r. Jego celem jest zwiększenie dostępności terytorialnej i finansowej miejsc opieki w żłobkach, klubach dziecięcych i u dziennych opiekunów dla wszystkich dzieci, w tym dzieci niepełnosprawnych lub wymagających szczególnej opieki, a także podwyższenie standardów opieki. Wzrost dostępności miejsc opieki przyczynia się nie tylko do zwiększenia odsetka dzieci objętych opieką, ale także umożliwia łączenie życia zawodowego z rodzinnym i pozwala na zwiększenie zatrudnienia, zwłaszcza kobiet.

Dotychczasowy program „MALUCH+” składał się z modułów, w ramach których można było otrzymać dofinansowanie do następujących rodzajów zadań:

- 1) utworzenie nowych miejsc opieki i zapewnienie ich funkcjonowania lub samo utworzenie miejsc (jst);
- 2) zapewnienie funkcjonowania miejsc opieki tworzonych przez jst z udziałem programu „MALUCH+”;
- 3) utworzenie nowych miejsc opieki i zapewnienie ich funkcjonowania lub samo utworzenie miejsc (podmioty inne niż jst);
- 4) zapewnienie funkcjonowania miejsc opieki (podmioty inne niż jst) (pod warunkiem pomniejszenia opłaty rodziców o kwotę przyznanego dofinansowania).

W 2022 r. prowadzone były prace projektowe nad przekształceniem tejże inicjatywy w program o wydłużonej perspektywie realizacji na lata 2022-2029 finansowany ze środków Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększenia Odporności (KPO), Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) oraz środków krajowych. W dniu 19 stycznia 2023 r. Minister Rodziny i Polityki Społecznej ogłosił pierwszy nabór wniosków w ramach zmienionej formuły programu MALUCH+. Budżet programu wieloletniego wynosi łącznie 5 466 776,4 tys. zł.

Gmina Pelplin przystępując do powyższego programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „Maluch+” 2022-2029, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach III Priorytetu programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego, II Osi Priorytetowej „Opieka nad dziećmi i równowaga między życiem prywatnym i zawodowym” w roku 2023 podpisała umowę z Pomorskim Urzędem Wojewódzkim o dofinansowanie zadania pn. **„Utworzenie 3 nowych miejsc opieki dla dzieci w wieku do lat 3 w żłobku Kostek, przy szkole Podstawowej Nr 2 w Pelplinie, ul. Kościuszki 12a, 83-130 Pelplin”**. Umowa NR 46.2/I-FERS/TW/2023 z dnia 14 listopada 2023 roku została aneksowana w roku bieżącym. Łączna kwota dofinansowania w ramach tej edycji Programu dla Gminy Pelplin wyniosła **37.230 zł**.

Jednocześnie Gmina Pelplin złożyła oświadczenie o przyjęciu środków w ramach podpisanej umowy o dofinansowanie zadania pn. **„Utworzenie 8 nowych miejsc opieki dla dzieci w wieku do lat 3 w Żłobku Lolek przy ZKiW Nr 1 w Pelplinie, ul. Sambora 5a, 83-130 Pelplin”** w ramach Programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „MALUCH+ 2022-2029”, współfinansowana z Krajowego Planu na rzecz Odbudowy i Zwiększenia Odporności w ramach inwestycji A4.2.1 pn. Wsparcie programów dofinansowania miejsc opieki nad dziećmi 0-3 lat (żłobki, kluby dziecięce) w ramach Maluch+, wskaźnika A61G Tworzenie nowych miejsc w placówkach opiekuńczych (żłobki, kluby dziecięce) dla dzieci do 3 roku życia na łączną kwotę **325.604,01 zł**.

Łączna wysokość dofinansowania dla Gminy Pelplin na miejsca z FERS i KPO wynosi 362.830,01 zł, w tym:

- **37.230,00 zł** – wysokość dofinansowania na miejsca z FERS (utworzenie 3 nowych miejsc);
- **325.604,01 zł** - wysokość dofinansowania na miejsca z KPO (utworzenie 8 nowych miejsc).

Program MALUCH+ ewoluuje, a modyfikacja Programu polega przede wszystkim na skoncentrowaniu na poziomie kraju różnych źródeł finansowania – środków europejskich, tj. środków

z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększenia Odporności 5 w ramach KPO oraz środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w ramach FERS, a także środków budżetu państwa. Dzięki temu możliwe jest wdrożenie skoordynowanych działań bezpośrednio przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej odpowiedzialne za prowadzenie polityki państwa w obszarze opieki nad dziećmi do lat 3. Wdrożenie takiego rozwiązania umożliwi gminom, organom prowadzącym opiekę nad dziećmi do lat 3, lepszą koordynację działań, efektywniejsze gospodarowanie środkami, a także zapewni im liczne ułatwienia administracyjne przy zachowaniu koncentracji na rezultatach, które zakłada się osiągnąć w tym obszarze.

6. Finansowanie zadań z zakresu opieki nad dziećmi do lat 3, z uwzględnieniem Rodzinnego Kapitału Opiekuńczego oraz dofinansowania do pobytu dziecka w żłobku w roku 2023

Integralną częścią finansowania zadań z zakresu opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 jest **Rodzinny Kapitał Opiekuńczy (RKO)** oraz **dofinansowanie do pobytu dziecka w żłobku**, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna. Instrumenty te zapewniają rodzicom stabilne dofinansowanie do opieki nad dziećmi w wieku do lat 3. RKO jest jednym z rozwiązań zaproponowanych w Polskim Ładzie – to świadczenie dla rodziców dzieci w wieku od ukończenia 12 do 35 miesiąca życia – w sumie 12 tys. zł na drugie i każde kolejne dziecko. Realizacją Rodzinnego Kapitału Opiekuńczego, czyli prowadzeniem postępowania w sprawie przyznania świadczenia i jego wypłatą zajmuje się Zakład Ubezpieczeń Społecznych. RKO wprowadzone ustawą z dnia 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym (Dz. U. z 2023 r. poz. 883), weszło w życie z dniem 1 stycznia 2022 r. Najważniejszym celem kapitału jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych.

W/w instrumenty są obligatoryjne i finansowane z budżetu państwa. Rodzic sam decyduje na jaką formę opieki nad dziećmi przeznaczy RKO (niania, instytucja opieki, samodzielna opieka rodzica lub rodziny rodzica). RKO jak wspomniano powyżej przysługuje rodzicom na drugie i kolejne dziecko w rodzinie, od miesiąca, w którym dziecko to kończy 12. miesiąc życia do końca miesiąca, w którym dziecko kończy 35. miesiąc. Rodzice samodzielnie mogą wskazać, czy kapitał chcą otrzymywać w wysokości 500 zł przez okres 24 miesięcy, czy w wysokości 1000 zł przez 12 miesięcy.

Natomiast dofinansowanie obniżenia opłaty za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna przysługuje rodzicom dziecka nieobjętego RKO. Dofinansowanie wynosi maksymalnie 400 zł miesięcznie na dziecko, ale nie więcej niż wysokość opłaty ponoszonej przez rodzica za pobyt dziecka w instytucji.

Powyższe rozwiązanie weszło w życie od 1 kwietnia 2022 r. z wyrównaniem od 1 stycznia 2022 r. Zmiany przepisów polegające na dodaniu art. 64c-64p do ustawy, wprowadzające przedmiotowe dofinansowanie obniżenia opłaty za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna, uregulowały warunki jego przyznania, wysokość i wypłatę.

Dofinansowanie do obniżenia opłat od rodziców przysługuje na dziecko, które uczęszcza do żłobka, klubu dziecięcego albo jest objęte opieką sprawowaną przez dziennego opiekuna, jeżeli nie został przyznany na to dziecko RKO i wynosi jak wspomniano 400 zł miesięcznie na dziecko, nie więcej jednak niż wysokość faktycznie poniesionej opłaty ponoszonej przez rodziców za dany miesiąc z uwzględnieniem przyznanych zniżek (do opłaty nie wlicza się kwoty za wyżywienie) – podstawa prawna art. 64j ust. 6 i 15 ustawy. Dofinansowanie jest przekazywane na rachunek bankowy podmiotu prowadzącego żłobek, klub dziecięcy, zatrudniającego dziennego opiekuna lub rachunek bankowy dziennego opiekuna prowadzącego działalność na własny rachunek w terminie do 20. dnia każdego miesiąca, za miesiąc poprzedni. Zakład Ubezpieczeń Społecznych prowadzi postępowanie w sprawie dofinansowania i je wypłaca. Ustalenie prawa do dofinansowania oraz jego wypłacenie odbywa się na wniosek rodzica złożony do ZUS wyłącznie w postaci elektronicznej.

Poniżej prezentujemy w ujęciu tabelarycznym koszty realizacji zadań finansowanych z zakresu opieki nad dziećmi do lat 3 w 2023 roku z podziałem na poszczególne żłobki funkcjonujące w Gminie Pelplin

Lp.	Nazwa i adres instytucji liczba miejsc	Żłobek „Lolek”, ul. Sambora 5a, 83-130 Pelplin 20 miejsc	Żłobek „Kostek”, ul. Kościuszki 12a, 83-130 Pelplin 15 miejsc	Żłobek „Heniek”, ul. Pocztowa 4, Rudno, 83-130 Pelplin 15 miejsc
okres realizacji zadania		od 01.01.2023 do 31.12.2023	od 01.01.2023 do 31.12.2023	od 01.01.2023 do 31.12.2023
1.	Wydatki poniesione przez gminę na realizację zadania	484.196,60 zł	326.164,01 zł	371.696,73 zł
2.	Środki z innych źródeł w tym:	155.925,73 zł	140.650,10	114.098,15 zł
2.1.	opłaty rodziców po uwzględnieniu przysługujących ulg	155.805,50 zł	124.219,00 zł	113.989,51 zł
2.2.	inne dochody np. odsetki	120,23 zł	75,62 zł	108,64
2.3.	odszkodowanie	0,00 zł	16.355,48 zł	0,00 zł
koszt realizacji zadania (poz. 1- poz.2)		328.270,87	185.513,91 zł	257.598,58

PODSUMOWANIE

Podsumowując, od 2011 r. rozwój instytucji opieki dla dzieci do lat 3 jest wspierany w ramach Programu „MALUCH+”. Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej działając na podstawie art. 62 *ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3* kontynuuje dofinansowanie miejsc opieki w żłobkach - program jest w pierwszej kolejności adresowany do gmin - w ramach Programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „MALUCH+”. Celem programu jak wskazano w niniejszym opracowaniu jest realizacja polityki rodzinnej rządu odnoszącej się do wspierania rodziny w działaniach opiekuńczych nad małymi dziećmi głównie przez stworzenie warunków dla rozwoju zróżnicowanych instytucji opiekuńczo-edukacyjnych dla dzieci w wieku do lat 3, poprawę standardów funkcjonowania instytucji opieki nad małymi dziećmi oraz wsparcie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu instytucji opiekuńczo-edukacyjnych dla małych dzieci, zgodnie z potrzebami lokalnej społeczności.

W 2022 r. weszły w życie zmiany legislacyjne ustawy mające na celu dalsze doskonalenie systemu opieki instytucjonalnej nad dziećmi w wieku do lat 3. Przed tymi zmianami, nie było systemowego wsparcia dla rodziców dzieci do lat 3, pozwalającego na obniżenie opłat za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna, a organizacja i finansowanie programów opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 było rozproszone i opierało się na różnych podstawach prawnych. Programy te realizowane były zarówno przez ministra właściwego do spraw rodziny na podstawie ustawy o opiece jak i przez samorządy województw na podstawie ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (16 Regionalnych Programów Operacyjnych).

Program realizowany przez ministra właściwego do spraw rodziny finansowany był wyłącznie ze środków krajowych (budżet państwa oraz środki Funduszu Pracy). Natomiast programy regionalne finansowane były ze środków europejskich (EFS). Przepis art. 48 ustawy z dnia 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym (Dz. U. z 2021 r. poz.2270) 2) wprowadził zmianę w art. 62 ustawy o opiece umożliwiającą uruchomienie jednego programu, w ramach którego wsparcie systemu opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 jest finansowane z różnych źródeł, w tym ze środków europejskich, wskazując jednoznacznie, że wyłącznie minister właściwy do spraw rodziny określa zadania jakie będą dofinansowywane oraz zasady, w jaki sposób środki będą rozdysponowywane w celu zwiększenia dostępu do instytucji wczesnej edukacji i opieki. Przytoczona zmiana pozwoliła na przekształcenie programu Maluch+ w program wieloletni z większym budżetem (5,5 mld zł do 2029 r.).

W związku z tym, że połączono środki europejskie KPO i FERS w ramach programu, w 2022 r. były finalizowane inwestycje na podstawie przepisów o wydatkach niewygasających i przygotowano nowy regulamin programu na lata 2022-2029. Program Maluch+ 2022-2029 przewiduje nie tylko środki na tworzenie nowych miejsc opieki, ale również na dofinansowanie do funkcjonowania tychże miejsc przez 36 miesięcy, co ma na celu obniżenie opłat od rodziców.

Ustawa o rodzinnym kapitale opiekuńczym wprowadziła dwa obligatoryjne, finansowane z budżetu państwa, stałe świadczenia dla dzieci w wieku do 3. roku życia, pozwalające na obniżenie opłaty wnoszonej przez rodzica za pobyt dziecka w instytucji opieki. Są to opisane w niniejszym opracowaniu RKO oraz dofinansowanie obniżenia opłaty za pobyt dziecka w instytucji opieki nad dziećmi

w wieku do lat 3. Ustawa o rodzinnym kapitale opiekuńczym ustanowiła RKO (art. 1-37; art. 36 ust. 1 wskazuje na finansowanie RKO z budżetu państwa) oraz znowelizowała ustawę o opiece poprzez wprowadzenie przepisów o dofinansowaniu obniżenia opłaty za pobyt dziecka w instytucji opieki (art. 48 ustawy o rodzinnym kapitale opiekuńczym, w pkt. 12 dodaje w ustawie o opiece rozdział 8a. Wprowadzony art. 64n ust. 1 wskazuje na finansowanie dofinansowania obniżenia opłaty za pobyt dziecka w instytucji opieki ze środków budżetu państwa i Funduszu Pracy). RKO to nowy instrument wsparcia ułatwiający łączenie rodzicielstwa z pracą zawodową. Powyższe wsparcie obowiązuje od 1 dnia stycznia 2022 r.

Uzupełnieniem RKO jest dofinansowanie obniżenia opłaty za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna, które przysługuje rodzicom dziecka nieobjętego RKO. Dofinansowanie wynosi maksymalnie 400 zł miesięcznie na dziecko, ale nie więcej niż wysokość opłaty ponoszonej przez rodzica za pobyt dziecka w instytucji opieki. Rozwiązanie weszło w życie od dnia 1 kwietnia 2022 r. z wyrównaniem od dnia 1 stycznia 2022 r.

Program rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „Maluch+” 2022–2029 finansowany jest ze środków FERS tj. Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego.

Reasumując, program rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 jest jednym z rządowych priorytetów polityki rodzinnej mającej za zadanie wsparcie rodziców w możliwość łączenia życia zawodowego i rodzinnego. Natomiast realizacja zadań z zakresu opieki nad dziećmi do lat 3 to nie tylko wyzwanie dla nowego rządu, któremu mają służyć opisane programy rządowe i zmiany legislacyjne, ale również ogromne wyzwanie dla samorządów i przedsiębiorców.

Źródło:

- 1) Ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2024 r. poz. 338);
- 2) Ustawa z dnia 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym (Dz. U. z 2023 r. poz. 883);
- 3) Sprawozdanie Rady Ministrów z realizacji ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 w 2022 r.;
- 4) Uchwała Nr LVI/462/23 Rady Miejskiej w Pelplinie z dnia 30 marca 2023 r. w sprawie ustalenia opłat za pobyt dzieci w żłobkach samorządowych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Pelplin.

Opracowała:

Arleta Rybicka
Referat Społeczny

Arleta Rybicka
Podinspektor

Kierownik
Referatu Społecznego

Łukasz Butkus
Inspektor

Zatwierdził:

